

POSTANOWIENIE

27 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 27 lutego 2026 r. w Warszawie
zażalenia E.Ś.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 24 czerwca 2025 r., I ACa 156/24,

w sprawie z powództwa A.Ś.

przeciwko K.Ś. i N.Ś.

o rozwiązanie umowy dożywocia,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 20 grudnia 2024 r. w sprawie z powództwa A.Ś. przeciwko K.Ś. i N.Ś. o rozwiązanie umowy dożywocia Sąd Apelacyjny w Krakowie, na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z 12 października 2022 r., uchylił zaskarżony wyrok i postępowanie w sprawie umorzył. U podstaw rozstrzygnięcia legła ocena, że roszczenie dożywotnika będącego zbywcą nieruchomości, który po wytoczeniu powództwa o rozwiązanie umowy o dożywocie (art. 913 § 2 k.c.) zmarł przed zakończeniem tego postępowania, nie przechodzi na jego spadkobiercę, powód zaś zmarł [...] 2024 r.

Skarga kasacyjna od powyższego postanowienia wniesiona przez E.Ś. została odrzucona przez Sąd Apelacyjny w Krakowie, na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., postanowieniem z 24 czerwca 2025 r. Zdaniem Sądu Apelacyjnego skarżąca nie jest uprawniona do złożenia skargi kasacyjnej, gdyż przedmiot sprawy wyklucza wejście do postępowania następców prawnych zmarłego powoda, w konsekwencji E.Ś. nie jest stroną postępowania.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła E.Ś. Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. Podniosła, że wstąpiła do postępowania po stronie powodowej w miejsce powoda A.Ś. i w związku z tym ma status strony. Sąd uznał uprawnienie powódki do wykonywania uprawnień procesowych w sprawie, gdyż legitymując się postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku po powodzie, otrzymała (na wniosek) odpisy orzeczeń wydanych w sprawie zainicjowanej przez A.Ś. wraz z uzasadnieniem. Zdaniem skarżącej nawet przyjmując, że uprawnienie/roszczenie materialnoprawne powoda A.Ś. (o rozwiązanie umowy o dożywocie) miało charakter ściśle osobisty, taka kwalifikacja nie powinna dotyczyć jego roszczenia prawnoprocesowego (żądania skierowanego do sądu o podjęcie określonego działania). Aby zgłoszone roszczenie prawnoprocesowe podlegało ocenie pod kątem zasadności nie jest konieczne, aby odpowiadało mu roszczenie materialnoprawne o tożsamej treści. Jeżeli zaś roszczenie materialnoprawne nie istnieje, sąd oddala powództwo, a nie umarza postępowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono stanowisko, zgodnie z którym legitymacja do zaskarżenia wyroku przysługuje tylko stronie, której dotyczy ten wyrok, a więc każdemu podmiotowi występującemu w procesie jako powód lub pozwany, bez względu na to, czy posiadał legitymację procesową (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 1997 r., III CKN 152/97, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2016 r., II CZ 94/15, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2017 r., I PZ 31/16, niepubl.). Uprawnienie do zaskarżenia wyroku przysługuje również podmiotowi, wobec którego wyrok został wydany, mimo że nie był stroną procesu (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 1980 r., III CZP 21/80, OSNC 1980, nr 11, poz. 207).

Uprawnienie to nie przysługuje natomiast podmiotowi, który nie uzyskał statusu strony procesu jako jej następcą prawny, wobec wygaśnięcia roszczeń na skutek śmierci tej strony (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 2001 r., III CZ 6/01, niepubl.). Taka zaś sytuacja zaistniała w przedmiotowej sprawie, wobec śmierci powoda na etapie postępowania apelacyjnego. Zgodnie z uchwałą Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 1970 r. III CZP 112/69 OSNCP 1971/1 poz. 1, mającą moc zasady prawnej - roszczenie dożywotnika będącego zbywcą nieruchomości, który po wytoczeniu powództwa o rozwiązanie umowy o dożywocie (art. 913 § 2 k.c.) zmarł przed zakończeniem tego postępowania, nie przechodzi na spadkobierców (zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z 6 maja 2016 r., I CSK 297/15, niepubl.).

Powódka nie wstąpiła do postępowania apelacyjnego jako następcą prawny zmarłego i nie uzyskała statusu strony tego postępowania. Skarżąca nie uzyskała również tego statusu po prawomocnym zakończeniu postępowania na skutek dokonanych przez Sąd na jej wniosek doręczeń.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Roman Trzaskowski

(K.L.)

[a.]